

การใช้หลักสัปปุริสธรรมเสริมสร้างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณตำรวจ

APPLYING THE PRINCIPLES OF SAPPURISA DHAMMA TO ENHANCE POLICE ETHICAL CONDUCT

พิชศาล พันธุ์วัฒนา¹
Pitsarn Phanwattana¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 ข้อ มาปรับใช้กับการปฏิบัติตนของตำรวจตามกฎหมาย ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 จากการศึกษาพบว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถเชื่อมโยงกับกฎจรรยาบรรณของตำรวจได้ดังนี้ (1) อัมมัญญา (การรู้เหตุ) - สอดคล้องกับจรรยาบรรณข้อที่ระบุให้ตำรวจยึดมั่นในคุณธรรมและกฎหมาย ตำรวจควรรู้เหตุและหลักการของกฎระเบียบ เพื่อการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบทบาทของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ (2) อตถัญญา (การรู้ผล) - สอดคล้องกับข้อที่กล่าวถึงความมุ่งมั่นในการรักษาความสงบสุขให้แก่สังคมและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ตำรวจควรเข้าใจผลที่จะเกิดจากการกระทำ เพื่อส่งเสริมประโยชน์ของประชาชนและความยุติธรรม (3) อตถัญญา (การรู้ตน) - สอดคล้องกับข้อที่ระบุให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช่ตำแหน่งเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน การรู้จักตนช่วยให้ตำรวจรู้ถึงข้อจำกัดของตนและพัฒนาตนเองในแนวทางที่ถูกต้อง (4) มัตถัญญา (การรู้จักประมาณ) - เชื่อมโยงกับจรรยาบรรณข้อที่ส่งเสริมให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รู้จักพอดีในการใช้ทรัพย์สินของราชการ และไม่กระทำสิ่งใดเกินกว่าความจำเป็น เช่น การใช้อาวุธหรือกำลังในกรอบที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น (5) กาลัญญา (การรู้กาล) - สอดคล้องกับข้อที่ให้ตำรวจรู้จักเวลาที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจควรบริหารเวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม และปฏิบัติหน้าที่ให้ทันเวลาและถูกต้อง (6) ปริสัญญา (การรู้ชุมชน) - เชื่อมโยงกับข้อที่ให้ตำรวจรู้จักสังคมและเคารพสิทธิของประชาชน การเข้าใจความต้องการของชุมชนจะช่วยให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเห็นใจและสร้างความไว้วางใจจากประชาชน (7) ปุคคลัญญา (การรู้จักบุคคล) - สอดคล้องกับข้อที่ส่งเสริมให้ตำรวจมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และใช้ความสามารถในการสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพ การรู้จักบุคคลช่วยให้ตำรวจเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงาน

การนำหลักสัปปุริสธรรมมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎจรรยาบรรณของตำรวจจะช่วยเสริมสร้างคุณธรรมในหน้าที่การงาน ทำให้ตำรวจสามารถดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ความเป็นมืออาชีพ และการเป็นที่ยอมรับของสังคม

คำสำคัญ: การปฏิบัติตนของตำรวจ, จรรยาบรรณตำรวจ, หลักสัปปุริสธรรม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก : คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ / Assistant Professor, Police Colonel : Royal Police Cadet Academy

Corresponding author, E-mail: pitsarn_ph@rpca.ac.th, Tel 081-9056-711

Abstract

This article aims to study the application of the Seven Principles of Sappurisa Dhamma in police conduct, in alignment with the 2023 Thai Police Code of Ethics (Regulation of the Police Commission). The findings reveal the connection between these Buddhist principles and police ethical standards as follows: (1) Dhammaññutā (Knowing the Cause) aligns with the ethical rule that requires police to uphold morality and the law. Police officers should understand the cause and principles behind regulations to serve as guardians of peace. (2) Atthaññutā (Knowing the Result) corresponds to the commitment to maintaining public peace and justice. Officers are encouraged to understand the impact of their actions to benefit society and ensure fairness. (3) Attaññutā (Self-Knowledge) relates to the ethical standard of honesty and refraining from exploiting one's position. Self-awareness helps officers recognize their limitations and commit to self-improvement. (4) Mattaññutā (Knowing Moderation) aligns with the rule promoting careful duty execution. Officers should practice restraint, using government resources appropriately and using force only within legal boundaries. (5) Kālāññutā (Knowing the Right Time) supports effective time management in police duties, ensuring officers perform tasks punctually and accurately. (6) Parisaññutā (Knowing the Community) ties to respecting citizens' rights. Understanding community needs fosters empathy and public trust. (7) Puggalaññutā (Knowing Individuals) encourages good interpersonal relationships and communication, enabling officers to apply suitable approaches in different situations to administer justice effectively.

Applying the principles of the Sappurisa Dhamma in alignment with the police code of ethics helps to foster virtue in professional duties. It enables police officers to uphold justice, maintain professionalism, and become a reliable support for society.

Keywords: Police Conduct, Police Ethics, Principles of Sappurisdham

บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องอาศัยหลักคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และยุติธรรม อย่างไรก็ตาม การเสริมสร้างคุณธรรมในกระบวนการปฏิบัติงานสามารถทำได้โดยการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ หลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ ซึ่งประกอบด้วย รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล เป็นหลักธรรมที่ช่วยพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งและพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย บทความนี้มุ่งศึกษาวิธีการนำหลักสัปปุริสธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนของตำรวจ เพื่อเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพ ความยุติธรรม และการเป็นที่พึ่งพาของสังคม

1. สัมปรีชธรรมกับการพัฒนาตน

ปัญหาต่างๆ ในสังคมเกิดจากการใช้ความรู้สึกแทนเหตุผล และมีมูลเหตุมาจากการขาดการพัฒนาตนเองและคุณธรรมของบุคคล การไม่สามารถบริหารจัดการตนเองนำไปสู่ปัญหาที่ซับซ้อน โดยผู้คนมักจะฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นมากกว่าการมองตนเอง การพัฒนาตนเองต้องอิงหลักธรรมจากพระพุทธศาสนา เช่น สัมปรีชธรรม 7 ซึ่งรวมถึงการรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล

การบริหารจัดการตนเองให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องใช้หลักธรรมเหล่านี้ เพื่อพัฒนาความคิด ความรู้ และทักษะ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง โดยการมีคุณธรรม ความถูกต้อง และความเป็นธรรมจะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนได้อย่างยั่งยืน

สัมปรีชธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี มี 7 ประการ สรุปเป็นคำจำกัดความเพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ง่ายดังนี้คือ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559) 1. ธัมมัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักธรรมหรือความเป็นผู้รู้จักเหตุ) 2. อตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักอรรถหรือความเป็นผู้รู้จักผล) 3. อัตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักตน) 4. มัตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) 5. กาลัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) 6. ปริสัจญูตา (ความเป็นผู้รู้จักบริษัทหรือชุมชน) และ 7. ปุคคลัญญูตา หรือปุคคลปโรปรัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) โดยมีรายละเอียดดังนี้ (พระคำแสน ปภสฺสโร และจิตฺตวิมุติ หน้มนมี, 2562)

1. ธัมมัญญูตา คือ รู้หลักการ รู้งาน รู้หน้าที่ รู้กติกาที่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานกล่าวคือ ผู้นำนั้นจะต้องรู้จักเหตุ รู้หลักการ รู้กฎกติกาเหล่านี้ให้ชัดเจนเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้า หมายที่ตั้งไว้ ใน ทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวว่ธัมมัญญูตาหมายถึง การรู้ธรรมดังความที่ปรากฏในธัมมัญญูสูตร (อง. สตตค (ไทย), 23/68/143) ว่าภิกษุที่เป็นผู้รู้เหตุ รู้เรื่องนวังคสัตตคฺคาสน์คือ คำสั่งสอนพระศาสดาเป็นศาสนธรรมมีองค์ประกอบอยู่ 9 ประการหรือที่เรียกว่ารู้ธรรมคำสั่งสอนในพระไตรปิฎก คือ หลักปริยัติธรรมนั่นเอง ได้แก่ การรู้เรื่องของพระสูตร พระวินัย และพระอภิธรรมเป็นต้น เป็นเหตุแห่งความเจริญในการปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุดของการ ศึกษาพระธรรมวินัยภิกษุรูปใดมีความรอบรู้ในหลักธรรมคำสั่งสอนดังกล่าวมาแล้วนี้ ภิกษุนั้นชื่อว่าเป็นผู้รู้จักธรรม หรือเหตุแห่งความเจริญหลักธรรมอันเป็นคำสั่งสอนที่สำคัญคือ นวังคสัตตคฺคาสน์ 9 ประการได้แก่ (1) สุตตะ คือ พระสูตรต่างๆ (2) เคยยะ คือ พระสูตรที่ประกอบ ด้วยคาถา (3) เวยยาकरणะ คือ พระอภิธรรมทั้งหมด (4) คาถา คือ พระธรรมบทเถรคาถาเถรีคาถา (5) อุทาน คือ พระสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงเปล่งอุทานด้วยความโสมนัส (6) อิติวุตตกะ คือ พระสูตรที่ขึ้นต้นด้วยคำว่าสมจริงดังคำที่พระองค์ตรัสไว้ (7) ชาดก คือ พระสูตรที่แสดงเรื่องในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า (8) อัปภูตธรรม คือ พระสูตรที่ประกอบด้วยปาฏิหาริย์ (9) เวทัลลกะ คือ พระสูตรที่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายถามแล้วได้รับความรู้และถามยิ่งๆ ขึ้นไป

การพัฒนาตนตามหลักธัมมัญญูตาเน้นให้รู้จักวิเคราะห์และรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน โดยใช้ความเข้าใจในสาเหตุของสถานการณ์และการวางแผนแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ นำหลักธรรมของพระพุทธเจ้าเข้ามาประยุกต์เพื่อมองภาพรวมและแนวทางการแก้ไขปัญหาในหน้าที่การงาน สำหรับพระภิกษุ การศึกษาอย่างลึกซึ้งในพระไตรปิฎกช่วยเสริมสร้างศรัทธาและกำลังใจในการดำเนินชีวิตตาม คำสอน ส่วนฆราวาส แม้มีข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงาน ก็สามารถพัฒนาตนได้ด้วยการเข้าวัด สันทนาและฟังธรรมจากพระภิกษุ เพื่อเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติธรรม และหาโอกาสศึกษาธรรมเพิ่มเติม

2. อตถัญญูตา คือ รู้จักผล รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผลกล่าวคือ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักจุด หมายหรือเป้าหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติเข้าใจวัตถุประสงค์ประสงค์ครว่าจะไปทางไหน เพื่อประโยชน์อะไร เพื่อให้

สามารถดำเนินการไปได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายนั้นพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึง อุตัตถัญญา คือ ความเป็นผู้รู้หรือรดี รู้จักจุดหมาย รู้ประโยชน์ ดังพุทธพจน์ที่ปรากฏใน อัมมัญญสูตร (อง.สตตก (ไทย) 23/65/143) ว่า ภิกษุที่เป็นผู้รู้จักผลว่าภิกษุในพระพุทธศาสนา นี้ เป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องเนื้อความ ใจความ และความมุ่งหมาย และประโยชน์ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวถึงภิกษุที่เป็นผู้รู้จักผลว่าภิกษุในธรรมวินัยนี้เป็นผู้รู้ความหมายแห่งภาษิต คือ ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์ เป็นความหมายแห่งภาษิตนี้จะเห็นได้ว่าผู้นำนั้น มีความสามารถต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่มหากผู้นำเป็นผู้รู้เหตุ รู้ผล รู้จุดมุ่งหมาย จะทำอะไรต้องมีแผนการ เป้าหมายย่อมจะทำให้หมู่คณะดำเนินไปได้โดยสวัสดิภาพ การวางแผนงานได้ก่อนแล้วเดินตามลำดับของงานผลก็คือ จะไม่มีข้อผิดพลาดไม่ติดขัดในการทำงาน ในการทำงานเป็นคณะทุกคนร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียงงานก็จะประสบกับความสำเร็จได้ผลดีมีประสิทธิภาพผู้นำเกิดความสบายใจที่มีส่วนช่วยให้งานส่วนรวมประสบผลสำเร็จ

ความรู้จักรหรือรู้จักผลหมายถึงความสามารถในการเข้าใจถึงเป้าหมายและผลลัพธ์ของการกระทำหรือการปฏิบัติตามหลักธรรม ซึ่งรวมถึงการรู้ถึงเหตุและผลที่ทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ทั้งผลดีและผลร้าย โดยการพัฒนาตนตามหลักอัฐัญญาต้องพิจารณาและแยกแยะได้ว่าสิ่งใดควรทำเพื่อผลที่เป็นประโยชน์ การตระหนักถึงเหตุผลเชิงลึกของการกระทำนี้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และตัดสินใจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำหรับพระภิกษุ การศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างลึกซึ้งซึ่งต้องอาศัยครูผู้รู้และกัลยาณมิตรในการแนะนำและชี้แนะแนวทาง เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ส่วนฆราวาส การหมั่นเข้าวัด สันทนาและฟังธรรมจากผู้รู้ พร้อมทั้งปฏิบัติทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา จะช่วยให้พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

3. อุตัตถัญญา คือ รู้ว่าตนเองมีคุณสมบัติ มีความสามารถอย่างไร และต้องรู้จักพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ผู้นำที่ดีจะต้องสำรวจอยู่เสมอว่าตนเองมีจุดอ่อน จุดแข็งแล้วดำเนินการปรับปรุงจุดอ่อนของตน ในขณะเดียวกันก็พัฒนาจุดแข็งของตนให้ดีขึ้นกล่าวคือ ผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงแห่งโลกอย่างแท้จริงเพื่อให้สามารถนำพามวลชนและองค์กรไปสู่จุดหมายได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ พระพุทธ ศาสนาได้กล่าวอัฐัญญา หมายถึง การรู้จักตนเกี่ยวกับศรัทธา ศีล จาคะ สุตะ ปัญญา เป็นต้น ดังที่ปรากฏใน อัมมัญญสูตร (อง.สตตก, (ไทย) 23/65/143.) ว่าภิกษุในธรรมวินัยนี้รู้จักตนคือ รู้ว่าตนเองมีศรัทธา ความเชื่อ มีศีล มีระเบียบวินัย มีสุตตะ คือ การศึกษาเล่าเรียนได้ยั้งได้ฟังมีจาณะแบ่งปันการปล่อยวางมีปัญญาความรู้ความสามารถอยู่ประมาณเท่าใดบ้างแล้ววางตนให้เหมาะสมกับฐานะภาวะความรู้ความสามารถของตนเอง ไม่ทำให้เกินความรู้ความสามารถตนเอง ดังนี้เรียกว่าเป็นผู้รู้จักตน

ความรู้จักตน หมายถึง การเข้าใจสถานะและคุณลักษณะต่าง ๆ ของตน ทั้งในเรื่องฐานะ เพศ ความสามารถ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เช่น การรู้จักจุดแข็งและจุดอ่อนของตน ช่วยเหลือสามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนตามหลักอัฐัญญาจึงต้องแสวงหาความรู้และพัฒนาทักษะอยู่เสมอ เพื่อให้ตนเป็นที่ต้องการขององค์กรและมีคุณค่าต่อสังคม

ในส่วนของการประเมินตนเอง การใช้ธรรม 6 ประการ ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา และปฏิภาณ จะช่วยตรวจสอบความก้าวหน้าและความเข้าใจในธรรมะ รวมถึงปรับปรุงพฤติกรรมให้เหมาะสมสำหรับพระภิกษุจะเน้นการปฏิบัติตามศีล 227 ข้อ ขณะที่ฆราวาสจะมุ่งเน้นศีล 5 หรือ 8 ข้อ และยึดหลักความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพ

4. มัตตัญญา คือ รู้จักประมาณ รู้จักความพอดี กล่าวคือ ต้องรู้จักขอบเขตความพอ เหมาะในการทำงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักความพอเหมาะพอควรในการที่จะทำกิจการทุกอย่างให้ลุล่วงไปด้วยดีตามเป้าหมายที่วางไว้ ในทางพระพุทธศาสนาถือว่า มัตตัญญา หมายถึง รู้ประมาณในการรับปัจจัย 4 ดังปรากฏในอัมมัญญสูตรว่า ภิกษุในธรรมวินัยนี้รู้จักประมาณในการบริโภคปัจจัย 4 ในการเลี้ยงชีพ เช่น การ

รู้จักประมาณในการรับประเคน การใช้สอยจีวร การรับอาหารบิณฑบาต และบริโภคอาหารให้พอประมาณ แก่อัตตภาพของตนเอง (อง.สตุตทก, (ไทย) 23/65/143.) การรู้จักประมาณตามหลักมัตตัญญูตาย่อมทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติมีความสุขความเจริญพอเหมาะแก่ฐานะของตน โดยรู้จักความพอดีในการดำเนินชีวิตทุกอย่าง ได้ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผู้นำที่ดีตามความพอเหมาะพอควรให้การดำเนินกิจการงานต่าง ๆ ทำให้สามารถนำพามวลชนหมู่คณะไปสู่ความสุขสงบปลอดภัยและความเจริญอย่างแท้จริง

ความรู้จักประมาณ หมายถึง การพิจารณาความพอดีและความเหมาะสมในทุกด้าน เช่น พระภิกษุ รู้จักประมาณในการรับและใช้ปัจจัย 4 ส่วนฆราวาสรู้จักความพอเพียงในการหาทรัพย์และการใช้จ่าย ทั้งนี้ เพื่อให้การกระทำเหมาะสมกับฐานะของตนและสอดคล้องกับความเป็นจริง การรู้จักประมาณยังช่วยให้เรารู้ขีดความสามารถของตนและทำงานให้เหมาะสมโดยไม่ทำเกินตัว อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ความรู้และความสามารถอย่างสูงสุด

ในชีวิตประจำวัน ความรู้จักประมาณช่วยให้ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายตามวิถีพอเพียง ซึ่งการควบคุมปัจจัย 4 ที่จำเป็นต้องใช้ให้สมดุลและพอดีจะช่วยพัฒนาคุณธรรมของตน เช่น การเลือกใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง หลีกเลี่ยงสิ่งที่ขัดต่อหลักศีลธรรมและความพอเหมาะ เพื่อไม่ให้เกิดความฟุ้งเฟ้อ

5. กาลัญญูตา คือ รู้จักเวลาที่ควรประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทำงานให้ทันกับเวลา เหมาะกับเวลา และรู้คุณค่าของเวลา ผู้นำที่ประสบความสำเร็จต้องเป็นผู้รู้จักการบริหารเวลา วางแผนให้เหมาะสมกับเวลา อย่างถูกต้อง ในทางพระพุทธศาสนากล่าวถึงกาลัญญูตาไว้ว่า การรู้จักแนวปฏิบัติอันเหมาะสมกับกาลเทศะดังปรากฏในธัมมัญญูสูตร (อง.สตุตทก, (ไทย) 23/65/143) ว่าภิกษุในธรรมวินัยนี้เป็นผู้ประกอบไปด้วยความรู้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาควรศึกษาและควรถาม เวลานั้นควรเป็นเวลาทำความเพียรควรหลีกเลี่ยงจากหมู่ คือ รู้จักการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกาลเทศะให้เหมาะสมกับสมณะรู้คุณค่าของเวลาเมื่อภิกษุมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เวลาอย่างจะเป็นผู้มีความเจริญในพระพุทธศาสนาเพราะทำให้ถูกกับกาลเวลา

การรู้จักกาล หมายถึง ความสามารถในการเลือกเวลาที่เหมาะสมในการทำสิ่งต่าง ๆ รู้ว่าควรทำอะไร ใดเวลาใดเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ หากขาดการจัดการเวลาอาจทำให้ประสิทธิภาพลดลง การพัฒนาตามหลักกาลัญญูตาจึงเน้นการรู้คุณค่าของเวลา มีสติและความกระตือรือร้นอยู่เสมอ จัดสรรเวลาในการทำงานและการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ทำให้สามารถทำงานสำเร็จตามกำหนด ส่งผลให้ได้รับการยอมรับและความเจริญในชีวิต

สำหรับพระภิกษุ การบริหารเวลาหมายถึงการจัดสรรเพื่อใช้กับกิจสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การเรียนพระธรรม การสอบถามธรรม การนั่งสมาธิ และการหลีกเลี่ยง ส่วนฆราวาสควรจัดสรรเวลาให้มีสมดุลระหว่างการทำงาน การดูแลครอบครัว และการปฏิบัติธรรม โดยควรหาเวลาไปวัด สวดมนต์ หรือปฏิบัติธรรมในช่วงวันหยุด หรือพักผ่อนระยะยาว เช่น ช่วงลาพักร้อน เพื่อฝึกการรู้จักกาลให้มากขึ้น

6. ปริสัญญูตา คือ รู้สังคมตั้งแต่ในขอบเขตที่กว้างขวางจากสังคม โลกสังคม ประเทศชาติว่าอยู่ในสถานการณ์อย่างไร มีปัญหาอย่างไร จะได้สามารถเข้าใจความต้องการของสังคมได้ถูกต้อง แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด นอกจากนี้ยังต้องรู้เข้าใจในระเบียบกฎเกณฑ์วัฒนธรรมประเพณีของสังคมนั้นได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างถูกต้อง จะได้สามารถนำความสงบสุขสันติสุขความก้าวหน้ามาสู่มวลชน หมู่คณะ และสังคมได้ ในทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวปริสัญญูตาหมายถึง การรู้จักบริษัทและแนวปฏิบัติของบริษัท ดังปรากฏในธัมมัญญูสูตร (อง.สตุตทก.(ไทย) 23/65/145) เป็นต้น

ความรู้จักบริษัท รู้จักชุมชน หมายถึง รู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมนุม และชุมชน รู้จักมารยาท ระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมประเพณี และรู้ข้อควรปฏิบัติอื่นต่อชุมชนนั้น

การรู้จักชุมชน รู้จักประชุมชน คือรู้จักภาวะและฐานะ นิสัยใจคอของคนนั้นให้ถูกต้องเพื่อว่าจะได้ปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องด้วยให้เหมาะให้ควรแก่ประชุมชนนั้น การพัฒนาตนตามหลักปรัชญาญาด้านร่างกายและจิตใจการรู้จักนิสัยใจคอของบุคคลนั้นให้ถูกต้องเพื่อจะได้ปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสมกับสถานที่ทำงานจะต้องศึกษาหาข้อมูลภาวะเปรียบขององค์กรนั้นเพื่อจะได้รู้กฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รู้จักมรรยาท ระเบียบวินัยขององค์กรหรือสังคมนั้น โดยการปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับองค์กรที่ตนทำงานอยู่นั้นมีความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินงานขององค์กรนั้น

เมื่อพระภิกษุฝึกฝนสัปปุริสธรรม 5 ข้อแรกจนมีคุณธรรมเป็นที่พึ่งพาแก่ตนเองแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการฝึกตนเพื่อเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อสังคม โดยฝึกสัปปุริสธรรมข้อที่ 6 คือ ปรีชาญาณ (การรู้จักชุมชน) และข้อที่ 7 คือ บุคคลปโรปรัญญาตา (การรู้จักบุคคล) เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มบุคคลสำคัญในสังคม ได้แก่ นักปกครอง นักวิชาการ นักธุรกิจ และนักบวช ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการเผยแผ่ธรรมะ

สำหรับฆราวาส การพัฒนาตนตามหลักปรัชญาญาคือการเรียนรู้ธรรมเนียมปฏิบัติของกลุ่มบุคคลทั้ง 4 โดยเน้นที่การเป็นกัลยาณมิตรให้กับกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับตน เช่น ครูควรวางตนให้เหมาะสมกับทุกกลุ่ม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงอายุ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารและปฏิบัติตนเป็นไปอย่างเหมาะสม

7. บุคคลัญญาตา หรือบุคคลปโรปรัญญาตา บุคคลัญญาตา หรือบุคคลปโรปรัญญาตา คือ ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจประเภทของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้นำที่ดีจำเป็นต้องรู้จักบุคคลอย่างถ่องแท้ เพื่อเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับองค์กร ในทางพระพุทธศาสนา บุคคลปโรปรัญญาตาถูกอธิบายว่าเป็นการรู้จักลักษณะและความต้องการของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ 1) บุคคลที่เป็นบัณฑิตที่มีความสนใจในคำสอนและประพฤติดี 2) บุคคลที่ไม่สนใจคำสอนและไม่ต้องการเห็นบัณฑิต การรู้จักคบกับบัณฑิตจะนำมาซึ่งประโยชน์ ในขณะที่การคบกับคนพาลอาจนำไปสู่ความหายนะ การรู้จักบุคคลหมายถึงความเข้าใจในความแตกต่างของนิสัย ความสามารถ และคุณธรรมของแต่ละคน เพื่อให้สามารถปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างเหมาะสม เช่น การเลือกคบหาผู้มีคุณธรรมและหลีกเลี่ยงคนพาล การเป็นกัลยาณมิตรที่ดีจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมในการแนะนำหรือเตือนตามลักษณะของแต่ละบุคคล

หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นแนวทางในการสร้างคนดีที่ช่วยพัฒนาคุณธรรมให้ก้าวหน้า และทำให้เป็นผู้มีคุณสมบัติที่ดีในทุกระดับและทุกอาชีพ การนำหลักนี้ไปใช้ในการบริหารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นจะช่วยเสริมประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความเมตตา และสร้างความยั่งยืนในสังคม (พระคำแสน ปภสสโร และธิดาวุฒิ หมั่นมี, 2562)

สรุปหลักการฝึกฝนสัปปุริสธรรม 7 ประการ คือ หลักการที่นำไปสู่การเป็นคนดี ประกอบด้วย รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล ซึ่งไม่ขึ้นกับเพศ ชาติกำเนิด หรือการศึกษา ใครก็ตามที่ฝึกฝนจนชำนาญจะสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคมได้ การปลูกฝังสัปปุริสธรรมในตนต้องผ่าน 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

การศึกษา เรียนรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น ครูบาอาจารย์ พระไตรปิฎก และหนังสือ เพื่อเข้าใจหลักธรรมอย่างถ่องแท้

การทำความเข้าใจ พิจารณาไตร่ตรอง สรุปประเด็นสำคัญ และถามครูบาอาจารย์เมื่อสงสัย เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

การปฏิบัติ นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมั่นตรวจสอบตัวเองและปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติที่สมบูรณ์

ผู้ที่สามารถปฏิบัติตามหลักทั้ง 3 ข้อได้ดี จะเป็นผู้มีสัปปริสธรรม 7 ประการในตนอย่างแท้จริง
อานิสงส์ของผู้มีสัปปริสธรรมทั้ง 7 ประการในตน ได้รับคุณประโยชน์ดังนี้

- 1) ทำให้เป็นพหูสูต เป็นผู้รู้จริง รู้อย่างลึกซึ้งแตกฉาน
- 2) ทำให้เป็นคนมีเหตุมีผล ไม่โง่งมง่าย และรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3) ทำให้มีทัศนคติกว้างไกล สามารถก้าวไปหาเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ คาดการณ์ได้อย่างถูกต้อง
- 4) ทำให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมประจำตน รู้จักประมาณในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างพอดี
- 5) ทำให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารเวลาได้อย่างยอดเยี่ยม
- 6) ทำให้เป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ วางตัวเป็น เข้าสังคมเป็น ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์
ได้ดี
- 7) ทำให้เป็นผู้ที่มองคนออก แยกแยะคนเป็น เลือคบคนเป็น และเป็นกัลยาณมิตรให้ผู้อื่นได้
- 8) ทำให้สามารถพัฒนาคุณธรรมที่มีอยู่ในตนให้ก้าวหน้าเพิ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว
สามารถทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนและผู้อื่นได้อย่างไร้ขีดจำกัด
- 9) ทำให้เป็นผู้ไม่ประมาท สามารถสร้างหนทางไปสวรรค์และพระนิพพานได้
- 10) ทำให้เป็นต้นแบบของคนดีที่โลกต้องการ

2. แนวทางปฏิบัติตนตามกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566

กฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 เป็นกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของ
ข้าราชการตำรวจ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2566)

- 1) ข้าราชการตำรวจพึงยึดถือคุณธรรม จริยธรรม และอุดมคติของตำรวจเป็นแนวทาง การประพฤติ
ตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ อุทิศตนให้แก่การปฏิบัติหน้าที่
มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพตำรวจ และกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามเพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของ
ความเป็นตำรวจ
- 2) ข้าราชการตำรวจพึงหลีกเลี่ยงและละเว้นจากอบายมุขทั้งปวงหรือกระทำการอื่นใดที่อาจนำไปสู่
ความเสื่อมเสียต่อตนเอง ครอบครัว และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 3) ข้าราชการตำรวจพึงวางตนให้เหมาะสมและครองตนอย่างพอเพียงสมฐานะานุรูป
- 4) ข้าราชการตำรวจพึงใฝ่หาความรู้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัดและยืนหยัด
เจตนารมณ์ในการรักษากฎหมายให้ถึงที่สุด
- 6) ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และไม่แสวงหาประโยชน์โดย
มิชอบ รวมทั้งไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตนแสวงหา
ประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือใช้ไปในทางจงใจ หรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจอันเป็น
ผลให้สูญเสียความยุติธรรม
- 7) ข้าราชการตำรวจต้องรักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่
หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการ
ตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกำหนด
- 8) ข้าราชการตำรวจต้องถนอมรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและสามารถ
ใช้การได้ตลอดเวลา โดยระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สิน
ของตนเอง

9) ข้าราชการตำรวจต้องตระหนักว่าการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด โดยอาจใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบแบบแผน

10) ในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การสอบปากคำ หรือการซักถามผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามกฎหมาย ผู้เสียหาย ผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือบุคคลอื่น ข้าราชการตำรวจต้องแสดงความเป็นมืออาชีพโดยใช้ความรู้ความสามารถตามหลักวิชาการตำรวจ รวมทั้งใช้ปฏิภาณไหวพริบและสติปัญญาอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอันธำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่ใช่อำนาจโดยมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน

11) ข้าราชการตำรวจต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ตลอด จนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาที่สุภาพอ่อนโยน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่น เชื่อมั่นและศรัทธา

12) ข้าราชการตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดี โดยดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ และสวัสดิการ นอกจากนี้ควรปกครองด้วยหลักการและเหตุผลตามระบบคุณธรรม ข้าราชการตำรวจต้องเคารพและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างชอบด้วยกฎหมาย รักษาวินัยและความสามัคคีในองค์กร และควรปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงร่วมแรงร่วมใจในการทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ประเทศชาติ และประชาชน

ตารางที่ 1 แนวทางการปฏิบัติและคำอธิบายประกอบ กฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566

ข้อ	หลักการทางจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ	แนวทางการปฏิบัติและคำอธิบาย
1.	พึงยึดถือคุณธรรม จริยธรรม และอุดมคติของตำรวจเป็นแนวทางการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงพันธกิจของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ อุทิศตนให้แก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพตำรวจ และกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามเพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ	<p>จรรยาบรรณหมายความว่า ประมวลความประพฤติในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพตำรวจที่ต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของตำรวจและวิชาชีพตำรวจ</p> <p>คุณธรรมหมายความว่า สภาพแห่งคุณงามความดี ตำรวจพึงยึดถือคุณธรรม 4 ประการตามพระบรมราโชวาทของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งในการประพฤติตนปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้</p> <p>1) การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีเท่านั้น 3) การ</p>

		<p>อดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติก่อความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยเหตุประการใด 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง</p> <p>อุดมคติหมายความว่า จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีๆ ตำรวจพึงยึดถืออุดมคติของตำรวจ 9 ประการ เป็นแนวทางชี้้นำการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์ สันติราษฎร์ 1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ 2) กรุณาปราณีต่อประชาชน 3) อดทนต่อความเจ็บใจ 4) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก 5) ไม่มั่งมากในลาภผล 6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน 7) ดำรงตนในยุติธรรม 8) กระทำการด้วยปัญญา 9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต</p>
2.	พึงหลีกเลี่ยงและละเว้นจากอบายมุขทั้งปวงหรือกระทำการอื่นใดที่อาจนำไปสู่ความเสื่อมเสียต่อตนเอง ครอบครัว และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	<p>อบายมุขหมายความว่าเหตุแห่งความฉิบหาย มี 2 หมวด คืออบายมุข 4 ได้แก่ (1) เป็นนักเลงหญิง (2) เป็นนักเลงสุรา (3) เป็นนักเลงเล่นการพนัน (4) คบคนชั่วเป็นมิตร กับอบายมุข 6 ได้แก่ (1) ดื่มน้ำเมา (2) เทียวกลางคืน (3) เทียวดูการเล่น (4) เล่นการพนัน (5) คบคนชั่วเป็นมิตร (6) เกียจคร้านทำงาน</p>
3.	พึงวางตนให้เหมาะสมและครองตนอย่างพอเพียงสมฐานะานุรูป	<p>น้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรัชกาลที่ 9 หลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพมาใช้ดำเนินชีวิต</p>
4.	พึงใฝ่หาความรู้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	<p>มุ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รักษาและพัฒนามาตรฐานการทำงานที่ดี ทันทสมัย และเป็นสากล</p>

5.	ต้องยึดถือและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัดและยืนหยัดเจตนารมณ์ในการรักษากฎหมายให้ถึงที่สุด	ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายใช้และแนะนำให้ใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อประโยชน์แก่ตนหรือผู้อื่น
6.	ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบรวม ทั้งไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือใช้ไปในทางจงใจ หรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจอันเป็นผลให้สูญเสียความยุติธรรม	มีจิตสำนึกที่ดี และตระหนักในหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อเกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดขึ้น
7.	ต้องรักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกำหนด	รักษาความลับทางราชการ และความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
8.	ต้องถนอมรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและสามารถใช้งานได้ตลอด เวลา โดยระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง	ระมัดระวัง ใส่ใจ ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่าอย่างเต็มความสามารถ
9.	ต้องตระหนักว่าการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด โดยอาจใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบแบบแผน	ไม่ใช่มาตรการรุนแรงเว้นแต่การใช้มาตรการปกติไม่เพียงพอที่จะหยุดยั้งผู้ กระทำผิดหรือผู้ต้องสงสัยได้ เมื่อจำเป็น ต้องใช้ความรุนแรงโดยใช้กำลังหรืออาวุธต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย การพกพาอาวุธตามระเบียบแบบแผน ไม่จับหรือถืออาวุธ หรือเล็งอาวุธไปยังบุคคลโดยปราศจากเหตุผล

10.	<p>ในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวน สอบสวน การสอบปากคำ หรือการซักถาม ผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามกฎหมาย ผู้เสียหาย ผู้รู้เห็น เหตุการณ์หรือบุคคลอื่น ตำรวจต้องแสดงความเป็นมืออาชีพโดยใช้ความรู้ความสามารถตามหลักวิชาการตำรวจรวมทั้งใช้ปฏิภาณไหวพริบและสติปัญญาอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและไม่ใช้อำนาจมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน</p>	<p>การรวบรวมพยานหลักฐานต้องใช้ความรอบคอบถี่ถ้วนอย่างมืออาชีพตามหลักวิชาการตำรวจ และเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อธำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งพยาน หลักฐาน</p>
11.	<p>ต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ตลอด จนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน เพื่อให้ประชาชนมีความเลื่อมใส เชื่อมมั่นและศรัทธา</p>	<p>อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการร้องทุกข์ กล่าว โทษ ขออนุญาต ขอข้อมูลข่าวสารหรือติดต่อราชการอื่น ด้วยความเต็มใจ เป็นมิตรและรวดเร็ว เพื่อไม่ให้ประชาชนเสียสิทธิหรือเสรีภาพตามกฎหมาย</p>
12.	<p>ข้าราชการตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ และสวัสดิการตลอดจนปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผลและเป็นไปตามระบบคุณธรรม</p> <p>ข้าราชการตำรวจต้องเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยชอบด้วยกฎหมาย รักษาวินัยและความสามัคคีในหมู่คณะ และพึงปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประเทศชาติ และประชาชน</p>	<p>ผู้บังคับบัญชาส่งเสริมสนับสนุนให้ตำรวจในสังกัดปฏิบัติตามบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมายและจรรยาวิชาชีพโดยเคร่งครัด พร้อมทั้งสอดส่องดูแล อบรมชี้แนะแนวทางปฏิบัติ ประกอบกับการขับเคลื่อนด้วยการเป็นแบบอย่างภายใต้หลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมเพื่อพัฒนาให้มีความประพฤติการปฏิบัติที่ดีงาม สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและความยอมรับกับประชาชน</p> <p>ตำรวจต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้งกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างตำรวจด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ</p>

สำนักงานตำรวจแห่งชาติตระหนักถึงความสำคัญของการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นภารกิจหลักในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน โดยพนักงานสอบสวนต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส สุจริต รวดเร็ว เสมอภาค และเที่ยงธรรม ตามหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งรักษาความสงบสุขของสังคม เพื่อพัฒนาพนักงานสอบสวนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่เหมาะสม การกำหนด "จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน" จะเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติตาม "อุดมคติของตำรวจ" ที่ได้ถูกกำหนดไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจ ซึ่งจะช่วยให้พนักงานสอบสวนสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและสังคมส่วนรวม โดยได้กำหนดจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนที่ต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

- 1) พนักงานสอบสวนต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- 2) พนักงานสอบสวนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในศีลธรรม
- 3) พนักงานสอบสวนต้องอำนวยความยุติธรรมด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง โปร่งใส และเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ
- 4) พนักงานสอบสวนต้องกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- 5) พนักงานสอบสวนพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เสียสละ และอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความยุติธรรม
- 6) พนักงานสอบสวนพึงมีมนุษยสัมพันธ์ดีด้วยความสุภาพอ่อนโยนมีไมตรีจิต และเต็มใจให้บริการประชาชน
- 7) พนักงานสอบสวนพึงหมั่นศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
- 8) พนักงานสอบสวนพึงสำนึก และยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวน มีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและวิชาชีพของตนเอง

ให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนทุกระดับชั้นทำความเข้าใจและสอดส่องควบคุม ดูแลให้พนักงานสอบสวนยึดถือประพฤติปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลดีแก่ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของตน และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่สังคม หากมีการละเลยหรือทำให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนก็ให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาไปตามระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหากเข้าข่ายผิดวินัยก็ให้ดำเนินการในเรื่องวินัยด้วย

3. การใช้หลักสัปปุริสธรรมเสริมสร้างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณตำรวจ

ตารางที่ 2 การใช้หลักสัปปุริสธรรมเสริมสร้างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณตำรวจ

ข้อ	จรรยาบรรณของตำรวจ	หลักสัปปุริสธรรม เสริมสร้างจรรยาบรรณ ของตำรวจ
1.	พึงยึดถือคุณธรรม จริยธรรม และอุดมคติของตำรวจเป็นแนวทางการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ฯ	อัทธัญญู กาลัญญู

2.	พึงหลีกเลี่ยงและละเว้นจากอบายมุขทั้งปวงหรือกระทำการอื่นใดที่อาจนำไปสู่ความเสื่อมเสีย	ธัมมัญญ อุตถัญญ และปุคคลปโรปรัญญ
3.	พึงวางตนให้เหมาะสมและครองตนอย่างพอเพียงสมฐานานुरुปู	ธัมมัญญ มัตตัญญ กาลัญญ ปริสสัญญและปุคคลป โรปรัญญ
4.	พึงใฝ่หาความรู้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	ธัมมัญญ อุตถัญญ และกาลัญญ
5.	ต้องยึดถือและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด	ธัมมัญญ และอุตถัญญ
6.	ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	ธัมมัญญ อุตถัญญ และมัตตัญญ
7.	ต้องรักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากประชาชน	ธัมมัญญ อุตถัญญ และกาลัญญ
8.	ต้องถนอมรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย	ธัมมัญญ และอุตถัญญ
9.	ต้องตระหนักว่าการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด	ธัมมัญญ อุตถัญญ และมัตตัญญ
10.	ต้องแสดงความเป็นมืออาชีพโดยใช้ความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการตำรวจ	ธัมมัญญ อุตถัญญ และกาลัญญ
11.	ต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนเต็มกำลังความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม	ธัมมัญญ อุตถัญญ กาลัญญ และปริสสัญญ
12.	ต้องเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยชอบด้วยกฎหมาย	ธัมมัญญ อุตถัญญ อุตถัญญ กาลัญญ ปริสสัญญ และปุคคลปโรปรัญญ

จากตารางที่ 2 การใช้หลักสี่ปฐิธรรมเสริมสร้างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของตำรวจ คือ

(1) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้องเนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้องเป็นการส่งเสริมให้ตำรวจสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 1 พึงยึดถือคุณธรรม จริยธรรม และอุดมคติของตำรวจเป็นแนวทางการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่

(2) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักเลือกคบคนให้ถูกต้อง เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักเลือกคบคนให้ถูกต้องเป็นการส่งเสริมให้ตำรวจสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 2 พึงหลีกเลี่ยงและละเว้นจากอบายมุข หวังปวงหรือกระทำกรณอื่นใดที่อาจนำไปสู่ความเสื่อมเสีย

(3) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เป็นผู้รู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชนกล่าวคือ เป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง และเข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้น และเป็นผู้รู้จักเลือกคบคนให้ถูกต้องเนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชนกล่าวคือรู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง และเข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้น และรู้จักเลือกคบคนให้ถูกต้องเป็นการส่งเสริมให้ตำรวจสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 3 พึงวางตนให้เหมาะสมและครองตนอย่างพอเพียงสมฐานานุรูป

(4) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้องเป็นการส่งเสริมให้ตำรวจสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 4 พึงใฝ่หาความรู้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ

(5) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม และเป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 5 ต้องยึดถือและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(6) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักความพอดีตามหลักแห่งมัชฌิมาปฏิปทาและหลักสันโดษ เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักความพอดีตามหลักแห่งมัชฌิมาปฏิปทาและหลักสันโดษ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 6 ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

(7) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้องสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 7 ต้องรักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้ มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากประชาชนฯ

(8) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม และเป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 8 ต้องถนอมรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยฯ

(9) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักความพอดีตามหลักแห่งมัชฌิมาปฏิปทาและหลักสันโดษ เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักความพอดีตามหลักแห่งมัชฌิมาปฏิปทาและหลักสันโดษ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 9 ต้องตระหนักว่าการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุดฯ

(10) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และเป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ และรู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้องสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 10 ต้องแสดงความเป็นมืออาชีพโดยใช้ความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการตำรวจฯ

(11) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ เป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และเป็นผู้รู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชน กล่าวคือ เป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง และเข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้น เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และรู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชนกล่าวคือ เป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง และเข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้น สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566 ข้อที่ 11 ต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนเต็มกำลังความสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรมฯ และ

(12) การที่ตำรวจเป็นผู้รู้ธรรมหรือรู้หลักธรรม เป็นผู้รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ เป็นผู้รู้จักตนว่ามีศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญาและปฏิภาณเท่าใดตามหลักแห่งอารยวัฑฒิ 5 เป็นผู้รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และเป็นผู้รู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชนกล่าวคือ เป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง เข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้น และเป็นผู้รู้จักเลือกคบคนให้ถูกต้อง เนื่องจากตำรวจที่ปฏิบัติตนรู้ธรรม

หรือรู้หลักธรรม รู้จุดมุ่งหมายและรู้จักผลว่าผลที่เกิดจากการกระทำมีประโยชน์และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ รู้จักตนว่ามีศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา และปฏิภาณเท่าใดตามหลักแห่งอารยวิถี 5 รู้จักเวลาอันเหมาะสมที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และรู้จักวิธีการเข้าหาประชุมชนกล่าวคือ เป็นผู้รู้จักชุมชนหรือสังคมอย่างถูกต้อง และเข้าใจถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องในชุมชนหรือสังคมนั้นและรู้จักเลือกบุคคลให้ถูกต้อง สามารถบรรลุถึงปณิธานตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2566 ข้อที่ 12 ต้องเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยชอบด้วยกฎหมาย

4. สรุป

สรุปการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ มาใช้ในการปฏิบัติตนของตำรวจตาม กฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2566 โดยสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ซึ่งได้แก่ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ความยุติธรรม และความเป็นมืออาชีพในหน้าที่ตำรวจได้อย่างเหมาะสมสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) การปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมของตำรวจสามารถใช้หลักสัปปุริสธรรม 5 ข้อ เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตนประกอบด้วยธัมมัญญ อุตถัญญ มัตตัญญ กาลัญญ และปุคคลปโรปรัญญ

2) การปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมของตำรวจสามารถใช้หลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ข้อ เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตนประกอบด้วยธัมมัญญ อุตถัญญ อุตตัญญ มัตตัญญ กาลัญญ ปริสัญญ และปุคคลปโรปรัญญ

3) การปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณของตำรวจสามารถใช้หลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ข้อ เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตนประกอบด้วยธัมมัญญ อุตถัญญ อุตตัญญ มัตตัญญ กาลัญญ ปริสัญญ และปุคคลปโรปรัญญ

ดังนั้นผู้บังคับบัญชา ผู้นำหน่วย ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของตำรวจสามารถนำหลักสัปปุริสธรรมปรับประยุกต์ใช้ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของตำรวจ เพื่อให้ภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกิดภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติ

เอกสารอ้างอิง

พระคำแสน ปภสสโร และธิติวุฒิ หมั่นมี. (2562). สัปปุริสธรรมทฤษฎีการบริหารตนเอง. วารสารสมาคม

ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7 (2), 69-77.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. [ออนไลน์] :

แหล่งที่มา, https://www.watnyanaves.net/th/book_detail/267 {6 ธันวาคม 2566}

ราชกิจจานุเบกษา. (2566). กฎ ก.ตร.ว่าด้วยจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2566. ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 140 ตอนที่ 35 ก ลง 12 มิถุนายน 2566.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2544). ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน พ.ศ.2544. ผนวกแนบท้ายระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน พ.ศ.2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2544.